Eduskunnan ulkoasiainvaliokunnalle ja puolustusvaliokunnalle

Suomen ja Naton välinen kumppanuusyhteistyö; kevään 2015 PARP-neuvottelut

Valiokunnille annetaan selvitys Suomen osallistumisesta suunnittelu- ja arviointiprosessiin (*NATO PfP Planning and Review Process, PARP*), joka on osa Naton kanssa tehtävää kumppanuusyhteistyötä. Selvitys on laadittu yhteistyössä ulkoasiainministeriön kanssa.

PARP-prosessin kuvaus

Naton suunnittelu- ja arviointiprosessin tavoitteena on kehittää kumppanimaiden sotilaallisia suorituskykyjä ja yhteistoimintakykyä sekä valmiuksia osallistua sotilaalliseen kriisinhallintaan. Prosessin tavoitteena on myös edistää avoimuutta ja tiedonvaihtoa. Osallistuminen PARP-prosessiin perustuu vapaaehtoisuuteen; kukin kumppanimaa osallistuu kumppanuusyhteistyöhön omalta kannaltaan tarkoituksenmukaisella laajuudella.

PARP-prosessiin osallistuu tällä hetkellä 19 maata, mukaan lukien Suomi. Naton kumppanuusuudistuksen (2011) myötä aiemmin vain rauhankumppanimaiden käytössä olleet kumppanuustyökalut, kuten PARP, ovat lähtökohtaisesti avoinna kaikille Naton kumppanimaille, kuten Välimeridialogiin osallistuville maille ja Naton ns. globaaleille kumppaneille. Uusimmat prosessiin liittyneet maat ovat Jordania (2014) ja Tunisia (2015).

PARP-prosessi etenee kahden vuoden jaksoissa. Parillisina vuosina vastataan suunnittelukyselyyn (*PARP Survey*), jossa käsitellään kumppanimaan puolustuspolitiikan perusteita, asevoimien rakennetta, suorituskykyjä ja puolustusbudjettia. Suunnittelukyselyiden perusteella Nato laatii maakohtaiset arviot (*PARP Assessment*), joissa käsitellään kumppanimaan toimintaa puolustussektorilla sekä edistymistä kumppanuustavoitteiden saavuttamisessa. Arvioiden pohjalta laaditaan PARP-yhteenvetoraportti (*Consolidated Report*). Parittomina vuosina sovitaan uusista kumppanuustavoitteista (*Partnership Goals*).

Sekä kumppanuustavoitteita että maakohtaisen arvion sisältöä käsitellään kahdenvälisesti Naton ja kunkin kumppanimaan välillä. Tämän jälkeen arviota käsitellään vielä monenvälisessä PARP-kuulemisessa Naton päämajassa Brysselissä.

Suomi ja PARP

Suomi on osallistunut PARP-prosessiin vuodesta 1995 alkaen. Suomelle PARP-prosessista on muodostunut tärkeä instrumentti puolustusvoimien suorituskykyjen ja yhteistoimintakyvyn kehittämisessä. PARP-prosessin kumppanuustavoitteiden avulla kehitetään myös valmiuksia osallistua sotilaalliseen kriisinhallintaan. Suomen kumppanuustavoitteet valitaan jatkossakin puolustusvoimien kehittämistarpeiden perusteella siten, että ne tuottavat mahdollisimman paljon lisäarvoa Suomen puolustuskyvyn kehittämiselle.

Puolustusvoimien suorituskykyjen kehittäminen tapahtuu puolustusvoimien kehittämisohjelmassa, jossa huomioidaan monikansallinen puolustusyhteistyö. Vuodesta 2010

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8 A
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
(09) 16001
Internat. +358 9 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
puolustusministerio@defmin.fi
www.defmin.fi

Suomen kumppanuustavoitteet ovat kattaneet puolustusvoimien koko kehittämisohjelmakokonaisuuden. Näin varmistetaan puolustusvoimien kustannustehokas ja kokonaisvaltainen kehittäminen sekä joukkojen ja järjestelmien kyky vastata kaikkiin puolustusvoimien tehtäviin.

Naton suorituskykyvaatimukset, standardit ja toimintamallit muodostavat pohjan kansainväliselle puolustusyhteistyölle. Ne ovat yhteisesti hyväksytty perusta myös EU:n piirissä tapahtuvassa suorituskykyjen kehittämisessä sekä pohjoismaisessa puolustusyhteistyössä (NORDEFCO). Kumppanuusyhteistyön kautta Suomi saa suorituskykyvaatimusten, standardien ja toimintamallien lisäksi myös tarvittavan tietotaidon ja tuen monikansalliselle koulutus- ja harjoitustoiminnalle, sotilaalliselle kriisinhallinnalle sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnalle. Naton neliportaisen OCC-arviointiprosessin mukaisesti arvioidaan harjoitusten yhteydessä myös suomalaisjoukkojen suoritus- ja yhteistoimintakykyä.

Suomi on omassa Nato-yhteistyössään pyrkinyt käytännön tasolla edistämään EU:n ja Naton välistä yhteistoimintaa ja suunnitteluprosessien koordinointia. Esimerkkinä tästä on Suomen päätös kutsua EU:n edustajat sekä kahdenvälisiin että monenvälisiin PARP-neuvotteluihin. Lisäksi Suomi on toimittanut oman vastauksensa PARP-suunnittelukyselyyn samalla myös EU:lle. Raportointi toteutettiin syksyllä 2012 ensimmäisen kerran Naton suunnittelutyökalulla, joka on eri nimellä käytössä myös EU:ssa.

PARP-prosessi keväällä 2015

Edellinen PARP-kierros päättyi keväällä 2014, jolloin Suomi ja Nato sopivat yhteensä 57 kumppanuustavoitteesta, joiden toimeenpano on tarkoitus toteuttaa ajanjaksona 2014–2020. Tavoitteista 25 on yhteisiä (joint), 16 maavoimien, 8 ilmavoimien ja 8 merivoimien. PARP-prosessissa keväällä 2015 arvioitiin näiden kumppanuustavoitteiden etenemistä ja kuvattiin Suomen puolustusta ja puolustusyhteistyötä.

Keväällä 2015 käsitelty Naton laatima Suomen maakohtainen arvioraportti (*PARP Assessment*) pohjautuu Suomen syksyllä 2014 Natolle toimittamaan PARP-suunnittelukyselyyn. Naton arviossa tarkastellaan kumppanuustavoitteiden etenemistä ja se sisältää katsauksen Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan linjauksiin, operaatio-osallistumiseen, puolustusvoimien organisaatioon ja rakenteeseen sekä puolustusbudjettiin. Puolustusvoimauudistuksen loppuunsaattamisen vuoksi arvioon on Suomen pyynnöstä ensimmäistä kertaa sisällytetty huomioita ja johtopäätöksiä, jotka liittyvät Suomen puolustuskyvyn kehittämiseen. Niistä keskeisimmät huomiot liittyvät puolustusvoimien joukkorakenteeseen, valmiuteen sekä puolustuskyvyn ylläpidon resursointikysymyksiin, mukaan lukien niin sanotut strategiset hankkeet. Johtopäätöksissä todetaan myös, että kansainvälisen puolustusyhteistyön syventäminen ja osallistuminen monipuoliseen harjoitus- ja koulutustoimintaan on puolustuskyvyn kehittämisen näkökulmasta jatkossakin tärkeää. Suomen osallistuminen kansainväliseen kriisinhallintatoimintaan saa kiitosta.

Naton laatiman maakohtaisen arvion luonnosversiota käsiteltiin Suomen ja Naton kahdenvälisissä PARP-neuvotteluissa puolustusministeriössä 24.–25.3. Neuvotteluihin osallistui puolustusministeriön, puolustusvoimien, ulkoasiainministeriön ja Suomen Nato-edustuston virkamiehiä. Naton delegaatioon kuuluivat Naton kansainvälisen sihteeristön puolustuspolitiikan ja -suunnittelun osaston (IS DPPD), strategisen tason transformaatioesikunnan (ACT) edustajia. Suomi kutsui tilaisuuteen edustajat myös EU:n sotilasesi-

kunnasta (EUMS) ja Euroopan puolustusvirastosta (EDA), joista jälkimmäinen osallistui tilaisuuteen tarkkailijana.

Suomen maakohtainen arvio viimeisteltiin kahdenvälisissä neuvotteluissa esiin tulleiden havaintojen pohjalta Naton sihteeristön, puolustusministeriön, puolustusvoimien ja ulkoasiainministeriön kesken. Arvioraporttia käsiteltiin monenvälisessä PARP-kuulemisessa Naton päämajassa Brysselissä 7.5. Monenvälisiin neuvotteluihin oli Suomen toiveesta kutsuttu Nato-maiden lisäksi kaikki turvallisuussopimuksen tehneet PARP:iin osallistuvat kumppanimaat sekä tarkkailijoiksi EUMS ja EDA.

Suomen maakohtaista arviota pidettiin hyvänä. Useat maat kiittivät Suomen aktiivista kumppanuuspolitiikkaa, jonka myötä Suomelle on voitu tarjota laajennettujen mahdollisuuksien EO -kumppanin status. Puheenvuoroissa tuli esiin, että Suomen aktiivisella toiminnalla myös muilla puolustusyhteistyöfoorumeilla on lisäarvoa. Suomea pidetään Naton yhtenä läheisimmistä kumppaneista. Suomelle osoitetut kysymykset koskivat mm. hybridiuhkien vaikutuksia Suomen kokonaisturvallisuuden konseptiin, Suomen ja Ruotsin välisen puolustusyhteistyön tulevaisuuden kehitysnäkymiä, Suomen osallistumista ISILin vastaiseen operaatioon Irakissa sekä Suomen puolustusmäärärahojen tulevaisuutta. Kaikkiin kysymyksiin kyettiin antamaan kattavat vastaukset.

PARP-prosessi jatkuu syksyllä, jolloin käynnistetään uusien kumppanuustavoitteiden kansallinen valmistelu. Uudet kumppanuustavoitteet kattavat vuodet 2016–2022, ja niistä neuvotellaan Suomen ja Naton välillä keväällä 2016.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8 A
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
(09) 16001
Internat. +358 9 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
puolustusministerio@defmin.fi
www.defmin.fi